

בפני וועדת הערר: עו"ד איהאב חדאד (סח'ניני) – יו"ר הוועדה
עו"ד רות שמש- חברת הוועדה
מר שמואל יעקב – חבר הוועדה

בעניין שבין: ש.ל.ה. שירותי רפואה בע"מ

העוררת

- נ ג ד -

מנהל הארנונה של עיריית נוף הגליל

המשיב

החלטה

רקע כללי

1. העררים שלפנינו הוגשו על ידי העוררת, המחזיקה בנכסים המצויים ברח' מנחם אריאב 18, נוף הגליל, אשר מספריהם לצורך רישום וחיוב בארנונה הם 207018403 ו-207018024 (להלן: "הנכס"), וזאת כנגד חיובי הארנונה שהוטלו על הנכס לשנות המס 2024 ו-2025.
2. העררים הוגשו על החלטת המשיב לדחות את ההשגה שהגישה העוררת, במסגרתה ביקשה להעניק לה פטור חלקי מתשלום ארנונה, בהתאם להוראות סעיף 5(ז) לפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פיטורין), 1938 (להלן: "פקודת הפיטורין" או "הפקודה").
3. בעררים נטען כי העוררת זכאית לפטור חלקי בארנונה לפי סעיף 5(ז) לפקודת הפיטורין, וזאת מכוח הפטור או ההנחה הניתנים לקופת חולים כללית.
4. המשיב סירב להעניק לעוררת הנחה בארנונה לפי סעיף 5(ז) לפקודה, בטענה כי ההנחה לפי סעיף זה חלה על קופת חולים כללית בלבד ואינה משתרעת על חברות בת או על תאגידים אחרים מטעמה, ובהיעדר אישור פטור מפורש לעוררת מאת משרד הפנים.
5. ביום 31.12.2024 התקיים דיון מקדמי בערר, שבמסגרתו ניתנה לעוררת האפשרות לפנות למשרד הפנים לשם קבלת אישור פטור לפי הפקודה. חרף זאת, ולאחר חלוף המועד שנקצב לצורך כך, הודיעה העוררת כי לא הוגשה מטעמה בקשה למשרד הפנים לקבלת פטור, וכי

- אין בכוונתה להגיש בקשה כאמור. בנסיבות אלה ניתנה החלטה על הגשת תצהירי עדות ראשית מטעם הצדדים, ולאחר הגשתם נקבע מועד לישיבה לשם חקירת המצהירים.
6. ביום 04.12.2025 התקיים דיון הוכחות בערר, במסגרתו נשמעו עדויות הצדדים: מטעם העוררת העיד רו"ח אסף שלכטר, המשמש כע. סמנכ"ל כספים, ומטעם המשיב העיד המשיב עצמו, מר רומן שמעוני.
7. יצוין כי ביום 04.12.2025 התכנסה הוועדה, בהסכמת הצדדים, בהרכב חסר, לאחר שחבר הוועדה, מר שמואל יעקב, זומן לישיבה אך לא התייצב אליה עקב מחלה.
8. בתום דיון ההוכחות הגישו הצדדים את סיכומי טענותיהם בכתב, ומשכך נדרשת הוועדה עתה להכריע בערר וליתן החלטה מנומקת.

טענות העוררת

9. העוררת טוענת כי כל התנאים הקבועים בסעיף 5(ז) לפקודת הפיטורין מתקיימים בעניינה ועל כן היא זכאית לקבל הנחה בארנונה לפי הוראות הפקודה.
- לטענת העוררת:
- 9.1 העוררת מהווה חלק בלתי נפרד מקופת חולים כללית (להלן: "כללית"). היא הוקמה על ידי כללית בשנת 1988 (והחלה לפעול ב-1995) כזרוע ייעודית להפעלת שירותי רפואת השיניים של כללית, ומוחזקת בבעלות מלאה על ידה. למעשה כל 107 מרפאות השיניים של כללית בארץ מופעלות באמצעות העוררת. לפיכך, העוררת טוענת שהיא "רכושה" של כללית ופועלת כחלק מקבוצת כללית, ולא כגוף עסקי נפרד, על כן התנאי הראשון מתקיים.
- 9.2 העוררת מוסד ללא כוונת רווח, מטרתה ופעילותה אינן עסקיות מסחריות, ועל כן, מטרתה העיקרית "שלא על מנת לספק פרס", כך התנאי השני מתקיים.
- 9.3 הנכסים של העוררת משמשים אותה אך ורק כדי להעניק שירותי בריאות, ועל כן, היא עומדת בתנאי השלישי שנכסיה משמשים "אך ורק לאחת מאותן מטרות או ליותר מאחת".
- 9.4 התנאי הרביעי מתקיים אף הוא, שכן קיים פטור המוענק לקופת חולים כללית, והוראות הפטור אינן קובעות כי תחולתו מוגבלת ל- "כללית האגודה העותמאנית", שמספרה 589906114, שהיא האישיות המשפטית המחזיקה בקופת חולים כללית והמחזיקה במניות העוררת. הפטור מוחל על "קופת חולים כללית" כהגדרתה המהותית, שאינה ישות משפטית נפרדת, אלא שם כולל למערכת שירותי הבריאות הניתנים למבוטחיה, ואשר העוררת מהווה חלק ממנה.
10. העוררת טוענת בנוסף כי שלילת הפטור בנסיבות העניין תיצור אפליה פסולה ובלתי מוצדקת בינה לבין קופות החולים האחרות, ותוביל לתוצאה בלתי סבירה.

טענות המשיב

11. המשיב טוען כי יש לדחות את העררים על הסף מאחר ואין זה מסמכותה העניינית של ועדת הערר להחליט אם העוררת זכאית לפטור מחיובי הארנונה בהתאם לפקודת הפיטורין.

12. המשיב טוען עוד כי לא ניתן אישור פטור ספציפי לעוררת.
13. המשיב טוען כי התנאים לקבלת הפטור שבסעיף 5(ז) לפקודת הפיטורין הם תנאים מצטברים שאינם מתקיימים כולם בעניינה של העוררת.

דין והכרעה

14. סעיף 5(ז) לפקודת הפיטורין קובע:
- ”הנכסים דלקמן יהיו פטורים מהארנונה הכללית דהיינו: -
- (ז) כל רכוש השייך לאגודה או למוסד שיתופי שמטרתם העיקרית היא לספק שלא על מנת לקבל פרס, עזרה רפואית ולהחזיק בתי-חולים, בתי-הבראה, מרפאות או קליניקות, בתנאי שרכוש זה משמש אך ורק לאחת מאותן המטרות או ליותר מאחת, ובתנאי שאותה אגודה או אותו מוסד שיתופי אושרו מטעם שר הפנים לצרכי פיטורים עפ”י סעיף זה”
15. אמנם סעיף 5(ז) לפקודה קובע תנאים מצטברים למתן פטור או הנחה מתשלום ארנונה, ובמסגרתם יש לבחון האם מדובר במוסד שמטרתו העיקרית היא מתן עזרה רפואית שלא על מנת לקבל פרס, לרבות החזקה והפעלה של בתי חולים, בתי הבראה, מרפאות או קליניקות, וכן האם הנכס שבעדו מתבקש הפטור משמש אך ורק לאחת או ליותר מהמטרות האמורות. ואולם, לצורך קבלת הפטור מכוח סעיף זה, כמו גם מכוח סעיף 5(י) לפקודה, נדרש אישורו של שר הפנים, וזאת בשונה מיתר הסעיפים הקטנים שבסעיף 5 לפקודה, שאינם מותנים באישור כאמור. (בג”ץ 26/99 עיריית רחובות נ’ שר הפנים פ”ד נז(3) 97).
16. לפיכך, הדרישה לקבלת אישור משרד הפנים מהווה דרישה מהותית, שבלעדיה לא ניתן להעניק פטור מתשלום ארנונה. בפסיקת בית המשפט בעניין אגודת מגן דוד אדום נ’ מדינת ישראל נקבע כי ” כעולה מלשון הוראת סעיף 5(ז), לא די בכך שבנכס מסוים יתקיימו התנאים הקבועים בריישת הסעיף – היות הנכס שייך לגוף שמטרתו לספק עזרה רפואית שלא על מנת לקבל פרס, ושימוש בנכס אך ורק למטרת אספקת עזרה רפואית – כדי שיינתן פטור מארנונה. אלא, הפטור מותנה בכך ששר הפנים יאשר את הגוף האמור ”לצרכי פיטורים עפ”י סעיף זה”.
- (ההדגשה לא במקור). (עתמ (י-ם) 10052-07-23 אגודת מגן דוד אדום בישראל נ’ מדינת ישראל - משרד הפנים, (פורסם בנבו)).
- (ראו גם: עש”א (ת”א) 3/97 קופת חולים ישובית נ’ מנהל הארנונה עיריית תל-אביב-יפו, סעיף 12 לפסק הדין (פורסם בנבו)).
17. לשיטתנו, מנהל הארנונה וועדת הערר לענייני ארנונה אינם מוסמכים להכריע בדבר זכאותו של נישום לפטור מארנונה מכוח סעיף 5(ז) לפקודה, מקום שבו לא הוגש מראש אישור משרד הפנים המאשר את אותה אגודה או אותו מוסד שיתופי, הטוענים לזכאות לפטור, כגוף הזכאי לפטורים בהתאם להוראות הסעיף האמור.
18. בענייננו, אישור משרד הפנים ניתן ל”קופת חולים כללית” בלבד, ולא לעוררת. אין בסמכותו של מנהל הארנונה או של ועדת הערר לענייני ארנונה לקבוע כי אישור זה חל גם על העוררת, שעה ששמה אינו נזכר בו במפורש. תפקידה של הוועדה בהקשר זה הוא טכני ופורמלי בלבד, והוא מתמצה בבחינת קיומו של אישור מטעם שר הפנים המופנה לגוף הטוען לזכאות

לפטור. מקום שבו לא הוצג לוועדה אישור כאמור, אין היא רשאית להציב את עצמה בנעלי שר הפנים או להידרש לבחינה מהותית של שאלת הזכאות לפטור, וסמכותה לדון בעניין כלל אינה קמה.

19. הדרך הראויה והפשוטה יותר שעמדה בפני העוררת הייתה לפנות לשר הפנים בבקשה מתאימה לקבלת האישור הנדרש, כפי שאף הומלץ לה על ידי הוועדה, ולהציג במסגרת בקשה זו את מכלול הנימוקים והטעמים שלטענתה מצדיקים את מתן האישור. נקיטה בדרך זו הייתה חוסכת לעוררת, כמו גם למנהל הארנונה, ניהול דיונים מיותרים בבקשות לפטור או להנחה מארנונה, שעה שאין בידי העוררת אישור תקף מטעם שר הפנים כנדרש בדין.

20. לא הוברר מהם השיקולים שעמדו ביסוד החלטת העוררת שלא לפנות לשר הפנים בבקשה לקבלת האישור הנדרש. עם זאת, עצם הימנעותה מהגשת בקשה כאמור פועלת לחובתה, ומקימה לכל הפחות קושי ממשי בטענתה לזכאות לפטור. מבלי לקבוע מסמרות בשאלת עמידתה של העוררת בתנאים המהותיים למתן האישור, הרי שכל עוד אין בידיה אישור תקף מטעם שר הפנים המכיר בה כמוסד או אגודה הזכאים לפטור מארנונה, אין מנוס מדחיית הערר.

21. על יסוד האמור, ובהיעדר אישור מטעם שר הפנים כנדרש בדין, מתייטר הצורך להידרש לבחינת התקיימותם של יתר התנאים הקבועים בסעיף 5(ז) לפקודת הפיטורין.

סוף דבר

22. לאור כל האמור לעיל, אנו מחליטים לדחות את הערר.
23. בנסיבות העניין, אנו מחייבים את העוררת בהוצאות המשיב בסך של 5,000 ₪, שישולמו לו בתוך 30 יום מהיום, כי אחרת הן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.
24. בהתאם לסעיף 3(ב) לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), תשס"א-2000, קיימת זכות ערעור על החלטה זו, לפני בית המשפט לעניינים מנהליים וזאת תוך 45 יום מיום מסירת ההחלטה.
25. בהתאם להוראת תקנה 20 (ג) לתקנות הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית) (סדרי דין בוועדת הערר), התשל"ז-1977, החלטה זו תפורסם באתר האינטרנט של עיריית נוף הגליל, וזאת תוך 10 ימים מיום הגעת ההחלטה לצדדים. הצדדים יוכלו להביע את התנגדותם לפרסום ההחלטה בתוך 5 ימים מיום קבלת ההחלטה ותינתן החלטה בהתאם.

ש. יעקב, חבר

רותי שמש, עו"ד
Ruty Shemesh, Advocate
מ.ר. 56721 License No.

עו"ד ר. שמש, חברה

ניתן היום, 25.01.2026.

עו"ד א. סחניני, יו"ר